

**Åmåls
Kommun**

Kulturstrategi för Åmåls kommun

Beslutat av: Kommunfullmäktige

Datum: Den 24 januari 2023, § 5, dnr 2022-00503

Dokumentets giltighet: År 2023-2027

Dokumentet gäller för: Hela Åmåls kommun samt av kommunen helägda bolag

Dokumentansvarig: Kulturenheten

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Inledning.....	4
Syfte.....	5
Så här har kulturstrategin tagits fram.....	5
Målgrupp	6
Uppföljning.....	6
Styrdokument.....	6
Strategiska områden	11
Barn och Unga.....	11
Föreningsliv	11
Gestaltad Livsmiljö	12
Kulturella och Kreativa Branscher	12
Kultur i Förvaltningsövergripande Perspektiv	13
Tillgänglighet och Inkludering.....	13

Sammanfattning

Kulturstrategin visar på den riktning kulturarbetet inom Åmåls kommun ska ha under de kommande fem åren och ligger till grund för den Kulturplan som också ska tas fram där det beskrivs hur Kulturstrategin ska uppfyllas i praktiken.

Arbetet med framtagandet av strategin har skett under 2022 genom workshops med politiker och tjänstemän samt kulturaktörer.

Syftet med strategin är att levandegöra Åmåls kommuns vision ”Ett Gott Liv – idag och i morgon” och arbetet med strategin skall bedrivas av Åmåls kommuns förvaltningar, enheter och bolag för att bidra till visionen och invånarnas möjlighet till ett rikt kulturliv i vardagen. Följande strategiska fokusområden är formulerade i Kulturstrategin:

Barn och Unga

Åmåls kommun skall ta tillvara och uppmärksamma barns och ungas kulturuttryck.

Föreningsliv

Åmåls kommun skall skapa förutsättningar för ett rikt föreningsliv.

Gestaltad Livsmiljö

Åmåls kommun skall ta tillvara det lokala kulturarvet samt sätta fokus på Gestaltad Livsmiljö

Kulturella och Kreativa Branscher

Åmåls kommuns instanser för Kulturella och Kreativa Branscher skall tydliggöras och förstärkas.

Kultur i Förvaltningsövergripande Perspektiv

Kulturen skall aktualiseras i all kommunal verksamhet.

Tillgänglighet och Inkludering

I Åmåls kommun skall alla ha tillgång till kultur och kunna känna att den enskilda rösten räknas och är en del av samhället, oberoende av etnicitet, sexuell tillhörighet, socioekonomisk situation, funktionsnedsättning, språk, ålder, boendeort eller annat.

Inledning

I Åmåls kommun finns ett rikt kulturliv.

Utöver kommunens egna verksamheter som bibliotek, kulturskola och allmänkultur som innefattar kulturstrategiska stöd, konsthall, kulturföreningsbidrag, nationaldagsfirande, skolbio och kulturarv m.m. plus allt det som sker inom skola och vård så finns det ett föreningsliv som bubblar. Det är de stora och små föreningarna som framförallt bär och utvecklar kulturen i Åmål. Utan dem och alla våra företagare inom kulturella och kreativa branscher så skulle Åmål vara en tyst, tråkig och grå kommun.

Det är av stor vikt att synen på kultur är bred, öppen, accepterande och gränslös. Idag visar forskning allt oftare på att kultur, utöver att ha ett eget värde i sig, även spelar en viktig roll för utvecklingen av andra områden – till exempel besöksnäring, hälsa, utbildning och näringsliv. Detta är av största vikt för Åmåls kommun, idag och i morgon.

Det handlar om att trots små resurser, med kulturen som redskap, vara genuin, omtänksam, aktiv och modig.

I arbetet med Kulturstrategin har sex strategiska områden identifierats. Det har blivit tydligt att Åmåls kommun kan bli bättre på att stödja, lyfta och synliggöra kulturen inom dessa områden:

- Barn och Unga
- Föreningsliv
- Gestaltad Livsmiljö
- Kulturella och Kreativa Branscher
- Kultur i Förvaltningsövergripande Perspektiv
- Tillgänglighet och Inkludering

Kanske är inte detta de stora visionernas kulturstrategi men den handlar om att bidra till att skapa Ett Gott Liv - idag och i morgon.

Syfte

Syftet med strategin är att levandegöra Åmåls kommuns vision ”Ett Gott Liv – idag och i morgon”.

Kulturstrategins strategiska områden är Barn och Unga, Föreningsliv, Gestaltad Livsmiljö, Kulturella och Kreativa Branscher, Kultur i Förvaltningsövergripande Perspektiv samt Tillgänglighet och Inkludering. I arbetet för en utveckling av dessa områden skall befintliga resurser tillvaratas, en beredskap för framtidens krav skall skapas och en utveckling skall stimuleras inom kulturområdet och i samhället som helhet. Arbetet skall bedrivas av Åmåls kommuns förvaltningar, enheter och bolag för att bidra till visionen och invånarnas möjlighet till ett rikt kulturliv i vardagen.

Så här har kulturstrategin tagits fram

Under våren 2022 hade Kulturenheten med stöd från Västra Götalands Förvaltning för Kulturutveckling en rad workshops med politiker, kommunanställda och fria kulturaktörer.

Synpunkter, idéer och åsikter samlades in från workshopsen och sammanställdes av Kulturenheten. Vid den sista workshopen med Kommunstyrelsen gjordes prioriteringar som utmynnade i de områden som pekas ut som strategiskt viktiga i Åmåls kommun.

Målgrupp

Kulturstrategin är ett dokument för alla kommunens förvaltningar och bolag, med intentionen att påverka föreningslivet, det fria kulturlivet och den enskilde invånaren. Kultur skall vara en självklar del av medborgarnas vardag, genom att finnas med i all kommunal verksamhet såväl på landsbygd som i tätort.

Uppföljning

Förvaltningarna och deras verksamheter planerar hur kulturstrategin ska uppnås och genomföras utifrån grunduppdraget, samt följer upp och rapporterar enligt kommunens arbetssätt för styrning och ledning. Kommunstyrelsen är ansvarig för att utvärdera och revidera kulturstrategin i slutet av dokumentets giltighetsperiod.

Styrdokument

Till grund för arbetet med kulturstrategin ligger

- Globala målen i Agenda 2030
- FN:s barnkonvention
- Bibliotekslagen (2013:801)
- Åmåls kommuns Biblioteksplan
- Läroplanen
- De nationella kulturpolitiska målen
- Kulturstrategi Västra Götaland
- Fyrbodalsmodellen
- Åmåls vision
- Åmåls kommunfullmäktiges mål

Globala målen i Agenda 2030

- **3. Hälsa och välbefinnande**
- **5. Jämställdhet**
 - 5.5 Tillförsäkra kvinnor fullt och faktiskt deltagande och lika möjligheter till ledarskap på alla beslutsnivåer i det politiska, ekonomiska och offentliga livet.
- **9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur**
 - 9.C Tillgång till informations- och kommunikationsteknik för alla.
- **10. Minskad ojämlikhet**
 - 10.2 Till 2030 möjliggöra och verka för att alla människor, oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, ras, etnicitet, ursprung, religion eller ekonomisk eller annan ställning, blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.
- **11. Hållbara städer och samhällen**
 - 11.4 Skydda världens kultur- och naturarv.
- **16. Fredliga och inkluderande samhällen**
 - 16.7 Säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer.

FN:s barnkonvention

- "§ 12 Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.
- § 17 Barn har rätt att få tillgång till information via till exempel internet, radio och tv. Staten ska uppmuntra att det skapas material som är av värde för barn och som inte är skadligt.
- § 30 Barn som tillhör etniska, religiösa eller språkliga minoriteter, eller som tillhör ett urfolk, har rätt till sitt språk, sin kultur och sin religion.
- § 31. Barn har rätt till lek, vila och fritid."

Bibliotekslagen (2013:801)

"I lagen anges grunden för verksamheten inom det allmänna biblioteksväsendet och vilka bibliotek som ingår. Till det allmänna biblioteksväsendet räknas de kommunala folkbiblioteken, skolbiblioteken, landstingens regionala biblioteksverksamhet och statliga bibliotek som Kungliga biblioteket.

Bibliotekslagen lyfter fram:

- Kunskapsförmedling, fri åsiktsbildning och litteratur
- Folkbibliotek för alla
- Avgiftsfria lån vid folkbiblioteken
- Utvidgat ansvar gentemot barn och unga, personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter och personer med annat modersmål än svenska."

Biblioteksplan för Åmåls kommun

Ur Biblioteksplan för Åmåls kommun:

”Åmåls biblioteksverksamhet vilar på fem grundpelare. Dessa är baserade på de huvudområden som bibliotekslagen lyfter fram som viktigast för folkbibliotekens verksamhet.

De är:

- Barnens bibliotek
- Det inspirerande biblioteket
- Det mångspråkiga biblioteket
- Det digitala biblioteket
- Det tillgängliga biblioteket”

Läroplanen

”Kapitel 2.2

Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola:

Kan använda och ta del av många olika uttrycksformer såsom språk, bild, musik, drama och dans samt har utvecklat kännedom om samhällets kulturutbud.”

De nationella kulturpolitiska målen

”Målen för kulturpolitiken är att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund, att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling.

För att uppnå de kulturpolitiska målen skall kulturpolitiken:

- Främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor.
- Främja kvalitet och konstnärlig förnyelse.
- Främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas.
- Främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan.
- Särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.”

Kulturstrategi Västra Götaland

”Fem perspektiv är vägledande för Västra Götalandsregionens kulturpolitik. Tillsammans ska de bidra till att invånarna i Västra Götaland kan delta i ett kulturliv som rör och berör just dem.

De fem perspektiven är:

- Demokratisk öppenhet
- Konstnärlig kvalitet
- Social relevans
- Ekonomisk potential
- Regional profilering”

Fyrbodalsmodellen

”Delaktighet och inflytande De offentliga gemensamma rummen är inte arkitektens, konstnärens, ingenjörens, politikerns eller fastighetsägarens utan rum för alla. De offentliga gemensamma rummen är till för alla att inta, vara i, trivas i och mötas i. De ska planeras för möjligheter, rörelser och det oplanerade. Det behöver också utvecklas former för inflytande och delaktighet i planerings- och beslutsprocesserna.”

Åmåls vision

“Ett gott liv – idag och imorgon”

”Ett gott liv – idag och imorgon är kommunens vision om det hållbara samhället. Ett gott liv bygger på allas lika värde och på att vi skapar vårt samhälle - tillsammans. I Åmåls kommun värnar vi om livskvalitet, välbefinnande, trivsel och trygghet för dig som kommuninvånare. Genom delaktighet och möjlighet att påverka utvecklingen av Åmåls kommun skapar vi det goda livet för våra medborgare idag och för kommande generationer. Åmål ska vara en hållbar och livskraftig kommun där alla behövs.”

Åmåls kommunfullmäktiges mål

- I Åmåls kommun ska alla ha möjlighet till arbete och egen försörjning.
- Åmåls kommun ska ha ett starkt lokalt näringsliv.
- I Åmåls kommun ska alla ha en god och jämlik hälsa samt uppleva livskvalitet.
- Åmåls kommun ska vara ett långsiktigt, ekologiskt hållbart och klimatneutralt samhälle.
- I Åmåls kommun ska alla ha möjlighet till livslångt lärande.

Strategiska områden

Barn och Unga

FN:s barnkonvention

§ 12 Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet.

§ 13 Barn har rätt till lek, vila och fritid.

Åmåls Kommunfullmäktiges mål

”I Åmåls kommun ska alla ha en god och jämlik hälsa samt uppleva livskvalitet”

Barn och unga skall ha rätt till kulturupplevelser och eget skapande oavsett uttrycksform. Barns och ungas drivkraft och kreativitet är vital för samhällets framtid och är en betydande tillväxtfaktor. Kulturupplevelser och eget skapande bidrar till demokratiutveckling och ökar delaktigheten i samhället. Genom detta ökar också känslan av egenmakt och att alla har möjlighet och rätt att påverka sin livsmiljö och sitt liv. En känsla av ansvar byggs därigenom upp.

Kulturverksamhet som är riktad till barn och unga skall utformas och utvecklas av, med och för målgruppen.

Åmåls kommun skall ta tillvara och uppmärksamma barns och ungas kulturuttryck.

Föreningsliv

Globala målen i Agenda 2030

10.2 Främja social, ekonomisk och politisk inkludering

Åmåls Kommunfullmäktiges mål

”I Åmåls kommun ska alla ha en god och jämlik hälsa samt uppleva livskvalitet”

Kommunens kulturliv bärs och utvecklas framförallt av föreningslivet. Utan föreningarnas engagemang och brinnande intresse för sina respektive områden, skulle Åmåls kommun inte vara den kulturkommun som den upplevs vara. Att Åmåls kommun har så många föreningar gör att vi bland mycket annat har festivaler, författarkvällar, konstutställningar, biograf, flera små museer och en av Dalslands viktigaste kulturturistiska platser.

Det är också genom föreningar man lättare kan integreras i samhället, finna sitt sociala sammanhang, utvecklas eller odla sitt intresse.

Det är i föreningar och i gemensamma upplevelser man kan uppleva känslan av sammanhang.

Åmåls kommun skall skapa förutsättningar för ett rikt föreningsliv.

Gestaltad Livsmiljö

Globala målen i Agenda 2030

11. Hållbara städer och samhällen - Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

Åmåls Kommunfullmäktiges mål

"I Åmåls kommun ska alla ha en god och jämlik hälsa samt uppleva livskvalitet"

Gestaltad Livsmiljö i Åmåls kommun handlar både om vår offentliga miljö och vårt kulturarv. Utformningen av vår offentliga miljö har betydelse när det gäller att minska risken för utanförskap samt för att öka tillgängligheten och känslan av trygghet. Det är av vikt att omgivningen är utformad med omtanke och med utgångspunkt från ett estetiskt perspektiv.

I Åmåls kommun finns ett rikt kulturarv som skall tas tillvara. Här finns exempelvis området kring Gamla staden och utgrävningen av den medeltida kyrkan i Edsleskog, båda vitala delar i vår offentliga miljö och viktiga platser när det gäller kulturturistisk verksamhet. Flertalet museer och föreningar arbetar för att bevara och tillgängliggöra vår gemensamma historia, när det gäller vårt materiella såväl som vårt immateriella kulturarv.

Åmåls kommun skall ta tillvara det lokala kulturarvet samt sätta fokus på Gestaltad Livsmiljö.

Kulturella och Kreativa Branscher

Globala målen i Agenda 2030

9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Åmåls Kommunfullmäktiges mål

"Åmåls kommun skall ha ett starkt lokalt näringsliv."

Den kulturella verksamheten är betydelsefull för besöksnäringen och ökar platsens attraktivitet för de boende och för nya etableringar. Inom kommunen finns ett flertal aktörer som verkar inom det kulturella området. De har en gedigen yrkeskunskap inom sina respektive områden, något kommunen skall ta tillvara genom att använda kompetensen i kommunens olika kulturella verksamheter. De som verkar inom de Kulturella och Kreativa Branscherna är en vital del av det lokala näringslivet och kan i hög grad bidra till att stärka det och i förlängningen göra Åmåls kommun ännu mer attraktiv för både boende och besökare.

Åmåls kommuns instatser för Kulturella och Kreativa Branscher skall tydliggöras och förstärkas.

Kultur i Förvaltningsövergripande Perspektiv

Globala målen i Agenda 2030

16. Fredliga och inkluderande samhällen

Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

Åmåls Kommunfullmäktiges mål

”I Åmåls kommun ska alla ha en god och jämlik hälsa samt uppleva livskvalitet”

Kulturen skall ses som ett demokratiskt verktyg och en metod för inkludering, delaktighet, folkhälsa och utveckling av mötesplatser och det offentliga rummet. Vi skall alla bidra till att bygga vårt gemensamma samhälle. För att uppnå detta, likväl som kommunens gemensamma mål, behöver alla förvaltningar, enheter och bolag samarbeta och vi behöver hitta vägar som knyter samman vårt arbete. Kultur och kulturarv skall inte ses som åtskilda annan kommunal verksamhet eller som något som läggs till när det upplevs som möjligt, utan skall ses som det som det är, en naturlig del av varje verksamhet och en oundgänglig del av varje människas utveckling.

Kulturen skall aktualiseras i all kommunal verksamhet.

Tillgänglighet och Inkludering

Globala målen i Agenda 2030

10. Minskad ojämlikhet

Till 2030 möjliggöra och verka för att alla människor, oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, ras, etnicitet, ursprung, religion eller ekonomisk eller annan ställning, blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.

FN:s barnkonvention

§ 12 Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet.

Åmåls Kommunfullmäktiges mål

”I Åmåls kommun ska alla ha en god och jämlik hälsa samt uppleva livskvalitet”

Flertalet invånare i Åmåls kommun nås sällan eller aldrig av den kulturella verksamhet som finns att tillgå. Kommunen skall arbeta för att nå alla invånare, men särskilt sträva efter att nå de målgrupper som står allra längst från kulturen. Tillgängligheten till kulturella och kreativa upplevelser och uttryck skall öka genom att arbeta med kultur av och med den tänkta målgruppen, genom att tillse att den fysiska miljön är anpassad för alla behov samt genom att verka decentraliserande och geografiskt sprida ut den kulturella verksamheten. De kulturella verksamheterna skall synliggöras och tydligt verka som de demokratiska verktyg de är. Alla skall känna sig delaktiga i, och ha möjlighet att påverka kulturutbudet och den lokala livsmiljön.

I Åmåls kommun skall alla ha tillgång till kultur och kunna känna att den enskilda rösten räknas och är en del av samhället, oberoende av etnicitet, sexuell tillhörighet, socioekonomisk situation, funktionsnedsättning, språk, ålder, boendeort eller annat.